ma convinga că nu am procedat just folosind și de data aceasta metode politice, recurgînd la calea pașnică de aplanare a conflictului. În situația în care ne aflăm la această răspîntie istorică, cînd unele forțe sînt gata să pună din nou în joc însăși existența noastră ca stat, ca neam, eu voi dialoga cu oricine, voi accepta orice critică, dacă e constructivă, nu mă voi împăca, însă, niciodată cu pierderile de vieți omenești.

Să nu încerce nimeni să mă convingă că nu am procedat corect. Ascultați ce spun soțiile, mamele, copiii polițiștilor trimiși la Dubăsari. Oare pentru noi nu înseamnă nimic lacrimile lor, ale celor ce și-au pierdut de acum soțul, părintele, copilul, fratele, prietenul? Doar nu avem inimă de piatră ca să nu putem simți durerea și neliniștea. De aceste și de alte considerente ce țin de rațiune, de cumpătarea și înțelepciunea creștină, trecînd peste orgoliile personale, peste ambiții, am semnat documentul cu privire la încetarea focului și la soluționarea pașnică a conflictului armat din zona Nistrului. Am făcut-o pentru că sînt convins că numai așa vom putea opri vărsarea de sînge, numai așa vom putea restabili pacea și concordia civilă. Deocamdată sîntem nevoiți aproape zilnic să calmăm ba pe un grup, care vrea război, ba pe un altul, care nu vrea război, fiecare dintre ele venind cu învinuiri la adresa conducerii republicii. În asemenea condiții este, pur și simplu, imposibil să ne mișcăm înainte, în linii mari am trasat calea pe care o vom urma. Cerem îngăduința domniilor voastre pentru a declanșa realizarea programelor concrete.

Doresc și voi face totul ce depinde de mine ca în țara Moldovei să domine pacea și rațiunea. E de datoria noastră să nu mai admitem noi victime, alte pierderi de vieți omenești. Căci dreptul la viață e dat de la Dumnezeu.

Mircea SNEGUR,
Președintele Republicii Moldova

Chișinău,
16 decembrie 1991

O nenorocire nu vine niciodata singură

Mama îndurerată, cu văl negru pe cap și pe suflet — profesoarea Larisa Mereniuc — și-a înmormîntat feciorul. Cel dintîi fecior — Valentin. Un verde brad, deși crescut nu la munte, ci într-o cîmpie dinspre nordul Moldovei, și-a avut cetina vînjoasă și semeață, rădăcinile adînci în huma strămoșească. Din seva pămîntului a luat tărie, acea tărie care a avut-o neamul său învingînd cruzimea norocului din toate timpurile. Și în mormînt s-a petrecut la numai cei 24 de ani. Au fost dure încercările vieții lui. Fiind student l-a cerut armata, ducîndu-l la război în Afganistan. Doi ani, încătușată în mrejele fricii, maică-sa a stat de veghe luminii zilelor fiului. Acolo în pustiuri scut al destinului i-au fost lacrimile, așteptările, ruga ei către ceruri pentru a fi ocrotit. I l-a păzit Dumnezeu. S-a întors Valentin acasă, dar cu sufletul schilodit. Și-a reluat studiile la institut, apoi absolvindu-l a hotărît să devină el scut al neamului, scut a tot ce i-a fost scump și drag. A abandonat pașnica profesie de pedagog, devenit apărător al ordinii, apărător al Țării Moldova.

A fost ucis Valentin Mereniuc. La podul Dubăsari. Aici, la ei acasă a fost ucis. De licheaua șovină, transformată de ideologia imperială într-un trib și adus într-un cuib străin cu scopul de a infecta cu puroiul scurs dintr-o bubă rea un pămînt sfînt unde crește sămînța bună.

S-a dus Valentin după tatăl-său, de îndată s-a dus. Căci în vara aceasta dragul lui părinte, Andrei Mereniuc, pedagog fiind și el, intrat abia în al cincilea deceniu, a făcut legămînt cu cealaltă lume.

O nenorocire nu vine niciodată singură. Doi stîlpi ai casei și-au mutat locul. Două goluri mari într-o inimă mică de femeie. Două morminte, ținîndu-se de mîini în cimitirul satului Biliceni, de lîngă Bălți. Fie-le țărîna ușoară! Și-n paza Domnului fie cei vii!

Maria SÎRBU.

O nouă provocare

Luînd cuvîntul în cadrul ședinței ordinare a Prezidiului Parlamentului Republicii Moldova, care a avut loc în a doua jumătate a zilei de luni, 16 decembrie, dl Mircea Snegur, Președintele Republicii Moldova, a informat asistența că pe parcursul zilei de duminică Reprezentanța permanentă a Republicii Moldova la Moscova a fost atacată de o mulțime de circa 300 persoane. Numai datorită faptului că lucrătorii noștri au fost preîntîmpinați cu puțin timp înainte de această provocare și, ca urmare, s-a recurs la întărirea pazei edificiului Reprezentanței, conflictul a putut fi evitat, transmite agenția Moldova-pres.

Conform informației parvenite pînă la ora actuală, persoanele agresive ce au pus la cale o nouă provocare fac parte din grupurile de adepți ai lui Jirinovski și Travkin.

ATITUDINI

A ajuns cuțitul la os!

A luat sfîrșit scrutinul electoral. Băștinașii Transnistriei de două ori au avut de respins presiunea grupelor paramilitare înarmate cu pistoale-automate și mitraliere: la 1 decembrie au fost siliți să se încadreze în alegerea pretinsului prezident al republicii-fantoma, iar la 8 decembrie au fost împiedicați să participe la alegerea Președintelui Republicii Moldova.

Recent am fost la Grigoriopol, la baștină, cu chestiuni de serviciu. Concomitent am vrut să mă conving, că pe acolo s-au calmat spiritele, că oamenii lucrează în liniște. Realitatea, însă, m-a dezamă-

(Sfîrșit în pag. 3).

Cine ațîță spiritele?

Conferința de presă la Reprezentanța Republicii Moldova la Moscova

După cum era și de așteptat, conflictul de la Dubăsari a stîrnit un val de minciuni și ură îndreptate (a cita oară!) împotriva moldovenilor. În presa moscovită sînt intervievate «jertfele naționaliștilor», neobositul Nevzorov cheamă prin intermediul televiziunii leningrădene voluntarii să plece în Transnistria: «Nașih bjut!», iar în fața Reprezentanței Moldovei la Moscova Kogan și echipa sa de «patrioți» organizează pichetări cu lozinci «Ubiiți» și previn că vor lua cu asalt clădirea... În această atmosferă a avut loc și conferința de presă, la care au participat: I. Ciubuc, reprezentantul permanent al Moldovei la Moscova, N. Chirtoacă, directorul general al Departamentului de stat în problemele militare, general-maiorul T. Dabija-Kazarov, comisarul militar al republicii, O. Nantoi, directorul serviciului de analiză politică și informații.

Precum a menționat la deschiderea întîlnirii dl T. Ciubuc, scopul provocației de la Dubăsari era de a face să eșueze convorbirile Președintelui Snegur cu liderii Comunității Statelor Independente. Dacă separatiștii n-ar profita de sprijinul armatei și al unor forțe din centru, a spus dumnealui în continuare, atunci mai ușor am găsi limbaj comun și soluții rezonabile.

Dl Chirtoacă împreună cu generalul-maior Dabija-Kazarov au sosit la Moscova pentru a se întîlni cu E. Șaposnikov, ministrul apărării, avînd scopul să-l convingă pe mareșal să intervină pentru a dezarma formațiunile mercenarilor și a preveni amestecul armatei în conflicte. Ministerul Apărării al U.R.S.S., chiar dacă nu a fost implicat în mod direct în această confruntare, nu și-a dat osteneala să intervină pentru a opri amestecul comandantului din Transnistria în treburile interne ale Republicii Moldova și în evenimentele recente de la Dubăsari.

Dl Chirtoacă s-a referit în detaliu la situația creată și motivele conflictului. El a spus că declarația generalului Iakovlev comandantul armatei 14, prin care acela își asumă funcțiile Departamentului de securitate și apărare a Transnistriei, este o dovadă elocventă despre joncțiunea directă a militarilor cu separatiștii, procedura fiind aceeași ca în Țările baltice: adunările de ofițeri au hotărît de a trece împreună cu unitățile respective sub jurisdicția noilor formațiuni statale, hotărîri care, după cum se vede, valorează mai mult decît chiar ordinile ministrului apărării Șaposnikov. Nu avem nici o îndoială că general-locotenentul I. Morozov, comandantul districtului militar Odesa, este de asemenea printre liderii proceselor separatiste. Anume armata a aprovizionat regimentul «Dnestr», precum și detașamentele muncitorești de autoapărare, cu automate Kalașnikov, mașini blindate și chiar tancuri. Este vorba, de fapt, de bande de mercenari care-i slujesc pentru plată pe separatiști să terorizeze populația.

Dl O. Nantoi, ca membru al comisiei de conciliere, a menționat că nici o inițiativă a conducerii republicii de a stabili un dialog nu a fost susținută de separatiști. Tot din această cauză nu s-a realizat nici un punct din tratatul de conciliere, au fost zădărnicite și eforturile a două comisii respective din Federația Rusă. Iar după alegerile de la 1 decembrie din Transnistria s-a început o campanie agresivă de lichidare a structurilor de stat ale Moldovei în această zonă. De acum doi ani locuitorii din partea stîngă a Nistrului sînt terorizați prin dezinformare, ațîțarea spiritelor, avertizări cum că dacă vor rămîne în cadrul Republicii Moldova vor fi alipiți la România.

Asemenea practică poate fi calificată drept provocație politică bine pusă la punct. În atmosfera fărădelegilor din Transnistria se consolidează structurile militar-totalitariste, se conturează tot mai clar faptul că aici confruntarea poartă un caracter politic, și nu național.

A urmat imediat întrebarea corespondentului de la radio Rusia: «Dacă nu e vorba de un conflict din motive naționale între moldoveni și ruși, atunci de ce este implicată în el armata?».

«Din nenumăratele întîlniri cu militarii din Tiraspol, a răspuns dl Chirtoacă, am tras concluzia că ei sînt special induși în eroare prin zvonurile cum că vor fi în timpul apropiat privați de garanții sociale și drepturi, deși pînă în prezent nici un ofițer n-a fost supus discriminării... N-am avut și nu avem probleme cu armata din partea dreaptă a Ni-

(Sfîrșit în pag. 3).

ZONA DE SECURITATE.md

Cine atîţă spiritele?

(Sfîrşit).

strului. Pe cînd în cealaltă parte armata serveşte obiect al manipulărilor primitive şi speculaţiilor politice».

S-a dat răspuns şi la alte întrebări. Bunăoară: ce măsuri a luat conducerea republicii pentru a stinge focarul confruntării, dacă au fost luate contactele cu centrul, au fost sau nu dezarmate formaţiunile separatiştilor, care poate fi evoluţia eventuală a situaţiei. Cei mai activi şi totodată cei mai agresivi (ceea ce nu e de mirare) s-au dovedit a fi ziariştii de la programul informativ «Vesti», săptămînalul «Russia». Dar şi ai noştri au fost la nivel. Celor prezenţi li s-a spus deschis că mass-media din centru îşi permite adesea comentarii necorecte. Să nu uităm că fiecare cuvînt spus ori scris are o rezonanţă colosală în republică şi poate provoca consecinţe grave. Guvernul rus n-a recunoscut nici azi pretinsele republici şi, deci, cel ce merge pe calea dezinformării îşi asumă o răspundere morală susţinînd separatiştii. Cu părere de rău, există o goană după senzaţii, care deformează conştiinţa oamenilor. A face interviuri cu alde Smirnov, Maracuţa şi K°, înseamnă a dăuna nu numai Moldovei, ci şi relaţiilor ei cu Rusia.

Liliana CIOBANU.
(Prin telefon de la Moscova).

A ajuns cuţitul la os!

(Sfîrşit).

git. Starea tensionată a rămas aceeaşi din cauză că autorităţile locale şi organele anticonstituţionale nu doresc să amelioreze situaţia.

La podul peste Nistru maşina ne-a fost oprită de «bravii» soldaţi cu stea în frunte. A urmat o percheziţie. Mă rog, nu cumva să transportăm arme. La Grigoriopol am fost întîmpinaţi de aceiaşi purtători de pistoale-automate şi mitraliere, pe care preşedintele executivului raional, S. Leontiev, personal i-a cazat în sediul fostului comitet raional al partidului şi nimeni nu ştie pe cît timp.

In faţa executivului raional era animaţie. Am aflat că băştinaşii din satele moldoveneşti Măiăieşti, Butor, Speia, Teiu, Tocmagiu, Delacău, din centrul raional au venit să ceară preşedintelui, tov. Leontiev, să termine jocul fariseic pe seama destinului băştinaşilor, să amelioreze situaţia şi să pună capăt dezmăţului, iniţiat de un grup de separatişti-extremişti din oraşel.

In sala de şedinţe a executivului a avut loc un miting de protest. La tribună unul după altul urcau oratorii: mecanizatori, învăţători, conducători ai gospodăriilor din satele acestea. Discuţia s-a axat în jurul cîtorva probleme stringente, ce se cer rezolvate de urgenţă pentru a ameliora situaţia în raion. Ele au fost formulate clar de Vladimir Celcinschi din satul Delacău:

— Cerem tovarăşului Leontiev să rezolve următoarele probleme. Prima. Să fie restabilită în funcţii poliţia raională şi să i se deblocheze sediul. A doua. Să fie deblocată şi disigilată redacţia gazetei raionale «Prietenia», pentru ca populaţia să primească informaţie veridică, obiectivă. A treia. Să se deblocheze nodul de radio raional, pentru ca populaţia din sate să poată audia emisiunile radioului naţional în limba maternă. A patra. Să fie scoase din raion formaţiunile militare, care terorizează populaţia locală. A cincea. Executivul raional şi personal preşedintele Leontiev să se ocupe de problemele social-economice ale raionului şi să se dezică de susţinerea forţelor separatiste.

Deci, propuneri destul de concrete şi urgente!

— Dacă D-voastră, tov. Leontiev, simţiţi că nu sînteţi capabil să rezolvaţi doleanţele poporului, mai bine să vă daţi demisia, permiteţi unei alte persoane mai demne să muncească la un aşa post de răspundere, dacă nu, atunci poporul va fi nevoit să ceară înainte de termen realegerea preşedintelui, a încheiat oratorul.

Pe parcursul discuţiilor aprinse au fost formulate pretenţii serioase şi faţă de deputatul poporului Stepan Plaţinda:

— Noi am votat pentru D-voastră, fiţi bun şi insistaţi la rezolvarea doleanţelor poporului, nu vă situaţi pe poziţii de observator, nu vă alăturaţi la acţiunile forţelor anticonstituţionale ale separatiştilor, a răsunat de la tribună.

Informaţia pe marginea acestei adunări aprinse, pe parcursul căreia nu o dată au răsunat exclamaţii în cor: «Noi sîntem acasă!», «Unire, moldoveni!», «Jos Leontiev!», «Vrem dreptate!», ar rămîne necompletă, dacă n-am aduce la cunoştinţa cititorului, că la un moment un grup de «activişti» ai aşa-ziselor forţe internaţionaliste (acei ce au blocat cu ajutorul formaţiunilor militare poliţia, redacţiile ziarului şi radioului din oraşel) a dat busna în sala de şedinţe şi a încercat să zădărnicească adunarea. De data aceasta preşedintelui Leontiev i-a revenit rolul de a-şi potoli adepţii.

La încheierea acestui miting spontan preşedintele executivului a luat cuvîntul şi a promis auditoriului, că se va ocupa de rezolvarea problemelor înaintate de oratori la adunare: restabilirea în funcţii a poliţiei, deblocarea redacţiei ziarului şi a radioului raional. Problema expulzării din raion a formaţiunilor militare a fost lăsată în umbră de preşedinte. Nimic de mirare. Doar domnia sa personal s-a ocupat de cazarea, aranjarea şi întreţinerea purtătorilor de pistoale-automate. Cum putea el să-şi scoată din raion oaspeţii proprii?

Ar fi binevenit ca organele de resort — cele financiare şi de drept — să creeze o comisie, care să stabilească toate cheltuielile legale de cazarea şi întreţinerea detaşamentului de terorişti, ca apoi aceste cheltuieli să fie scoase nu din bugetul raionului, adică nu din buzunarul oamenilor muncii din raion, ci din contul personal al lui Leontiev. Adică din contul celui ce i-a invitat şi i-a oploşit aici, fără ca măcar să întrebe pe cineva.

Adunarea spontană din Grigoriopol dovedeşte, că răbdarea băştinaşilor e pe sfîrşite. Cum se spune în popor — a ajuns cuţitul la os!

T. TABUNŞCIC.